

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Pe pošti prejemanj velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemanj velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Narednine prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna pet-črtna: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 199.

V Ljubljani, v soboto 30. avgusta 1890.

Letnik XVIII.

Opava in Celje.

Ako primerjamo politične odnose v obeh mestih nasproti slovanskemu prebivalstvu, slični ste si obe mesti v tem oziru na las: mesto potujeno, v kojem vlada nestrpno nemštvo, pohajajoče iz slovanske krvi, — okolica obeh mest odločno in zavedno slovanska — tako tu na jugu v Savinjskem mestu, kakor na severu v šlezijški stolnici.

V obeh mestih vršili se bodo dne 7. in 8. septembra dve sokolski slavnosti. V Celji bode se speljal ponosno najmlajši sokolič slovenski „Celjski Sokol“, in gori na severu, v Opavi, bodo severoslovanski bratje slavili v 7. dan septembra blagoslovljenje zastave sokolskega društva „Přemysl“. Vabilo k tej slavnosti slóve:

„Ves narod češki v Šleziji se bode veselil, videč v svoji sredi rodne brate iz sosednih krajev. Radovali se bomo tudi mi gojitelji sokolske ideje v prej zanemarjeni deželi, ko se bomo mogli ponášati pred vsem podjarmljenim narodom, da ste takoj prihiteli, da dokažete: da ste z nami jedno telo, jedna kri. O, pridite mnogobrojno in postavite se pod našo češko zastavo v Šleziji, da ukrepite in ujunačite vse one doslej neodločne, da nam pomorete z obilo vdeležbo pokazati vsem omahljivcem moč našo, vzajemnost in bratstvo, da s skupnim nastopom prisilite neprijatelje naše do spoštovanja zastave naše, kojoj tu na najskejni češki gradbi dvignemo v slavo češkega imena. O, pridite, rodni bratje, iskreno vas bomo objeli in pritisnili na bratska srca. Poznate nas in mi vas. Poznate bēdo našo, pa tudi naše napredke. Užalostili se bode, pa tudi obveselili. Mi bomo pa zadobili močno okrepljenje z vašo bratovsko spojitvijo za daljše delovanje!“

Tako opavsko sokolsko društvo. Kakor se nam brzojavlja, je deželna vlada dovolila telovadnemu društvu „Přemysl“, prezirajoč prvo instancijo (županijski urad), blagoslovljenje zastave in slavnostni spreved dne 7. septembra, ki obeta biti impozanten. Mestni zastop je sicer ugovarjal, češ, da ni porok za javni red, toda to so sami jalovi izgovori.

Tudi v sosednem Celji se bode vršila torej dne 7. in 8. septembra sokolska slavnost: osnivanje celjskega telovadnega društva „Sokol“. Ker se pa mestna oblast ali županstvo boji izgredov (?) in bi bila baje taka slavnost v nekelej slovenskem mestu, ki je nazivljan tudi „das lederne Festungsviereck“, prepovedal je z ozirom na vladajoče mišljenje in ker ni — vojske v mestu, župan gosp. Neckermann to slavnost. Slovenci so vložili takoj priziv zoper to prepoved, in radovedni smo, kako bode neki odgovorilo graško c. kr. namestništvo.

Toda prepoved celjskega župana ima še drugo lice. Dne 7. in 8. septembra zbere se v Celji nemška gospôda od vseh vetrov, iz Nemčije in Avstrije, k občenemu zboru ominoznega društva „Südmark“, ki je osnoval na Gorenjskem pred 14. dnevi v Trziči svojo podružnico, in dolgo ne bode trajalo, ko bode hotel fabrikant in Abrahamovič Aumann osrečiti — Mojstrance z „šulfereinsko“ šolo, kakor je že osrečil občinski svet s svojo zemljiško špekulacijo, da krepí in pospešuje nemško narodnost v slovenskih planinskih krajih.

Ta Avstrija nam je porok s prisegami vladarjev in državnimi zakoni za naš razvoj in varstvo narodnosti naše ter varno bivanje! Za to narod naš Avstrijo ljubi, brani in je za njo nebrojnokrat tudi krvavel. Ali si res ti nasilniki domišljujejo, da ni samo Avstrija, temveč tudi vsa Evropa radi Nemcev in njih gospodstva?

Dan za dnevom proglašajo v svojih listih, da nam ne privoščijo mirnega razvoja, ni političnega ni društvenega, in da je ponemčenje samo vprašanje časa. Oni delaje to v imenu prava, koje jim veli, ljubiti svoj nemški jezik! In mi kot narod nimamo li jednako pravo, ljubiti svoj jezik? Mi naj bi molčali k narodnostnemu ropanju in se ne branili z vsemi močmi? Ali nas je Bog radi tega postavil mej evropske narode, da se nam ugrabi narodnost naša po „šulferraju“ in „südmarki“? Ne bode nas ugonobili drugače, kakor če se posreči neprijateljem našim k zmagi dospeti preko naših trupel. Radi popevate: „Der Gott, der Eisen wach-

sen liess, der wollte keine Knechte“ — isto velja tudi za nas!

Naši „ljubi sosedje“ po Štírskem in Koroškem so zadnji čas kaj čudno vedejo nasproti Slovincem. Raste jim greben, kujejo železo, dokler je razbeljeno in v svoji slepi drznosti dospeli so v svoji nemški nestrpnosti do skrajnosti, kakor smo videli v Mariboru povodom slov. pevske slavnosti; v dan cesarjerega godu v Celji, ko niso hotele pevke na koru peti slovenske — cesarske pesmi! Nedostojno zares, tako postopanje nemško-narodne stranke.

In kaj stoprav njihova glasila, v prvi vrsti graška „Tagespost“, ki pri vsaki priliki kar rohni in besni zoper slovensko narodnost in slovensko — duhovščino. Napominani list nam dan za dnevom prorokuje narodni pogin in v bodočnosti gotovo ponemčenje. Koliko zagrizencev se je v novejši dōbi osmešilo na veke s sličnim prorokovanjem? Narod naš je v najhujši dōbi še vselej imel toliko moči in sile, da se ni ponemčil; in čemu je pa Avstrija, kojoj so predniki naši pomagali tvoriti mogočno in slavno!

Mi spadamo k največjemu narodu v Evropi in ne k „veliki kasarni“, temveč k slovanskemu narodu. Kdo ima neki tak proroški dub, da nam že prorokuje pogin v nemškem morji! In da bi v istini navstali po „Tagespošte“ mnenji taki dnevi, v kojih bi odločevala samo surova moč in nasilstvo, ali bi se ne mogli nahajati še v večjem morji, namreč v — slovanskem?

Kadar imate v mislih neplemenite nakane in namene, prikrivate je s krasnimi in donečimi besedami: „kultura in omika“; nemško kulturo obljubujete, po „šulferrajnskih“ šolah bi pa radi vzgojevali slovensko neizobraženje. Sevéda, kdor smrdi, temu treba vonjav; komur hočete dati grenke medicine, temu jo prej morate osladiti.

K takim posledicam torej véde nemška nestrpnost in nemški nacjonalizem; in da bi zmagal, Bog obvaruj naš rod in Avstrijo! Naposled še vprašamo: Kako dolgo bodo smeli še v Avstriji, koja nam zagotavlja z državnimi temeljnimi zakoni vse naše na-

LISTEK.

V tihi poletni noči.

Stal sem neki večer tik okna poletnega svojega bivališča ter zamišljeno zrl na nasprotni, z brezami porasteni holm, ki se dviga nad Karlovskim zidanim mostom. Hkrati se prikaže počasi in oprezno izzá Golovca blede mesec in v tem trenótji zaleskeče v mesečnem svitu vsa okolica in nepregledno ljubljansko barje v neprestanem dimu, da je človek moral nehoté dvigniti oči svoje gori proti meseču.

Ti blede mesec, ti tihi sel, kaj nam prinašaš novega? Ali hočeš pogledati v to našo solzno dolino, so li v nji še stari ljudje s svojo ljubeznijo in zlobó, svojimi strastimi in željami, s sreem polnim medú in sladkobe pa tudi — strupa; s sreem, koje je prevejano pri jednom s pravo pobožnostjo, pri drugem pa s samim farizejstvom? So li, ti mesec blede, tudi na tebi ljudje, in imajo tudi oni takó brezčutna srca, da, kamenena srca, kakor mnogi tu na zemlji?

So li gori ljudje, kojim nikoli ne porosi in ne skalí solza očesa, in ne vedó, kaj je žalost in bolečina? So li ondi tudi ljudje, kojih srce je polno

grenkobe, in dasi se jim duša trese tožnosti, kaj ne, obraz njih se vendar drži na smeh, kakor se ti na nas usmevaš, blede mesec, v tihi poletni noči?

In zvezdice male, med katerimi šetaš, kakor mladenič med cvetkami, ali je kaj življenja na njih in kakošno? So li to oči angeljev, ki čuvajo nas zemljane, ali so to žgeče solzé, katere rosi marsikak angelj-varuh nad nedostojnim življenjem svojega varovanca? Ali so to vzdihí in iskrene prošnje, ki puhté v tihem večeru k nebu, tjà pred božji prestol in se na nebu zaleskečejo kot zvezdice nádeje, da so bile uslišane?

„Ta svet je tako velik in ta zemlja tako mala, duša hrepení, da bi tudi gori vse zvezde poznala“, pravi pesnik; in narodna pesem naša poje:

Zvezde bliššijo

Milo dajejo nam pozdravilo

K vam bi srce hitelo v nebeški dom.

Moravska narodna pa slóve:

„Ti zvezdica mala, da bi ljubezen znala,

Imela srčee, ti zlata zvezdica,

Iskre bi — plakala!“

Da bi poznala, ti zvezdica mala, ljubezen, a ne te nesmiselne ljubezni, pri koji ne sedi na vozu človeškega življenja na kozlu razum, temveč strast; ko bi poznala to čisto ljubezen do bližnjega svojega,

da, v istini bi plakala „iskre“, da se ta ljubezen vedno bolj zgublja s sveta in gineva iz src; „iskre“ bi jokala, da bi vedela, kako si marsikdo gradi altar, in mesto Boga sebe polága nánj in da marsikdo ljubi svojega bližnjega samo doslej, ako ima od njega korist in dobiček; da ima marsikdo k bližnjemu samo tedaj odprto srce, ako ima ta bližnji zánj odprti — žep; „iskre“ bi jokala, ko bi — po mostu se čujejo težki koraki, na nasprotnem griči zalaja pes; koraki so vedno bližje, v mesečnem svitu se zaleskečejo kôse, bili so kôsci z ljubljanskega barja, vračajoč se domov.

Postojé pod mojim oknom in jeden dé: „Matevž, ko bi tako-le pal mesec z neba, velik kakor zlato kolo, to bi bilo življenje!“

„Kaj bi neki počel z njim?“

„Kaj bi počel? Jaz že vém: Šel bi naravnost v krčmo tu-le k Hrastarjevím, tam bi sedel od jutra do večera in zopet od večera do jutra in harmonika bi mi morala igrati ves teden!“

„E, kaj ti; kar ti znaš, to znam tudi jaz. Tudi jaz bi šel v krčmo, jedel in pil, toda pametno; na to bi se pa lotil kvart ter bi igral zeló visoko!“

Bože moj, ti vendar najbolj veš, zakaj večkrat ne dáš marsikomu tega, česa si želi in te milo

rodne pravice, in koji smo mi kot narod žrtvovali in žrtvujemo vse, — pisati o nas brez kazni listi, kakor to delajo „N. Fr. Pr.“, „Tagespost“ in drugi? Bode li to gnusno hujskanje zaprečeno, ali ne? Ali je narod naš na pomejnih pokrajinah izročen že na milost in nemilost?

Vi pa, mladi sokoliči slovenski v dičnem savinjskem mestu in njega zavedni okolici, ki nameravate v svoji sredi osnovati važno društvo, ste dokazali, da se z ljubeznijo in navdušenostjo zbirate pod narodno zastavo: „Združimo se!“, pod zastavo prave omike in narodnega napredka. Držite se teh svetih idej; in kadar bodo le-te v življenji zadobile pravo veljavo, ne opuščajte zastave sokolske, h koji Vas vède navdušeno srce zlate mladosti; ohranite si sveže misli do poznih dnij, bodite in ostanite značaji, pravi prijatelji slovenskemu ljudstvu, iz kojega ste pošli!

Politični pregled.

V Ljubljani, 30. avgusta.

Notranje dežele.

Cehi na Dunaji. Kakor se poroča listom, pozval je te dni dr. Živný na Dunaji živeče Čehe k zborovanju, na katerem je imel Živný sam glavni govor. Na tem shodu se je sklenilo postaviti za prihodnje deželnozbornske volitve dva češka kandidata, in sicer za II. in X. občinski okraj.

Dr. Edvard Grégr je nedavno govoril v Hotcenu in trdil, da so Staročehi imeli tedaj hrpo, ko so podpisali dunajske dogovore. Taki neumestni dovtipi pač ugajajo množici, a so nedostojni moza, ki hoče veljati za voditelja. Vse dobre misli v govoru postanejo vsled takih napadov neslastne in zoprne. Še ni mnogo let, ko je dr. Grégr trdil, da češko državno pravo ni vredno pipe tobaka, a danes je to postalo geslo mladočeško. Vidimo torej, da Mladočehi niso vedno dosledni in resni močje.

Vnanje države.

Črna Gora. Povodom tridesetletnice vladanja črnogorskega kneza je prinesel „Glas Crnogorca“ uvoden članek, v katerem slavi moške kreposti, viteštvo in duhovitost kneza Nikole I. Z ozirom na razširjenje črnogorske kneževine bi se lahko imenoval Nikola I. „v rimskih časih slavni Avgust-pomnožitelj“.

Rusija. Povodom obiska nemškega cesarja na Ruskem se je mnogo pisalo po časnikih o pomenu tega shoda. Mej drugimi oglasila se je tudi „Post“ ter omenila, da bi bilo razoroženje držav predvsem potrebno. Želela je, naj bi se rešilo to vprašanje na shodu ruskega in nemškega vladarja ter se države razorožile, oziroma pozvale svoje čete od mej. Na to razpravljanje se je oglasilo „Nov. Vreme“, piše: „Pri tem vprašanji je glavna reč, kdo naj prvi začne razoroževati se ali kdo naj prvi pozove svoje čete od mej. Mi menimo, da Rusija ni dolžna prva storiti tega koraka. Marsikdo se utegne še spominjati, da je „Russ. Invalide“ naštel vzroke, iz katerih je primorana Rusija zapadno mejo še bolj zavarovati. Ko ste Nemčija in Avstrija pomnožili čete ob naši meji, ali naj Rusija drži pri tem križem roke? Tudi ona je morala pomnožiti čete ob meji imenovanih držav ter s tem rešiti čast same sebe. Da pa ne namerava Rusija s temi četami napadati sosednih držav, znano je dandanašnji sploh. Rusija se je oborožila in postavila svoje čete ob nemški in avstrijski meji samó, da je rešila svojo čast in zato ne more ruska dr-

žava pozvati svojih čet od zapadnih mej, dokler se ne prepriča, da jej ni treba varovati zapadne Rusije. Državi, ki ste prvi postavili svoje čete ob ruski meji, naj jih tudi prvi pozove nazaj, in Rusija bo brž isto storila. Ko je Rusija zbrala svoje čete ob rusko-nemški in rusko-avstrijski meji, ni nameravala napada na Nemčijo in Avstrijo, marveč le zavarovati se pred trodržavno zvezo, ki se je imenovala krivo in v zasmeševanje mirovna zveza. Nemški cesar se je o tej ruski politiki lahko prepričal in v zavarovanje evropskega miru je dovolj, da je nesel cesar Viljem iz Rusije to prepričanje v Berlin.“ — Da ne bi Francozi sumničili, da se je povodom obiska nemškega cesarja na Rusko-trgala rusko-francoska vez, oglasile so se „Mos. Véd.“, rekoč: „Kar je videl cesar Viljem v Narvi, videl je vsakako že pred njim general Boisdeffre in isto je zvedel tudi Carnot od Mohrenheima, ki je jako priljubljena oseba Francozom. Torej naj bode Francija, pravi naposled omenjeni list, popolnoma brez skrbi in mirna.“

Nemčija. Na katoliškem shodu v Koblenzi je povdarjal dne 28. t. m. Windthorst, kako mirna so mej seboj različna veroizpovedanja, omenil socialno vprašanje ter zahteval, da se zopet osnujejo razpušteni redovi in prizna sv. očetu večja veljava. Prihodnji katoliški zbor se bo vršil baje v kakem bavarskem mestu. — Nemški vojni minister je vložil prošnjo za odpust, cesar se pa še neki ni odločil ali ugodi ministrom želji ali ne in pri tej priliki je rekel: „Zaradi malih napak, kakeršne se tako zmirom dogajajo, ne moremo se ločiti od veljavnih mož, temveč le načelno različno mišljenje v važnih vprašanjih primora me k temu.“

Francija. Francoski državniki hočejo omejiti celó osebo prostost. To vsaj posnamemo iz neprijetnega koraka francoskega bogočastnega ministra, ki je prepovedal pariškemu škofu, da ne sme sprejeti 10.000 frankov, katere mu je ponudila neka vdova za cerkev Srca Jezusovega. To je pa neki za to prepovedal, ker je omenjena cerkev že tako mnogo daril dobila ter se škoduje s tem neposrednim dedičem. Ko bi bila omenjena vdova namenila onih 10.000 frankov namesto za hišo božjo za zgradbo kakega gledališča, ali bi bil tudi tukaj stopil vmes bogočastni minister, kdo vé?

Italija. Kaj ste bili zadnje dni večkrat imenovani društvi „Oberdank“ in „Barsanti“, pové rimski prefekt in ravnatelj javnega varstva, ki pravi o teh društvih mej drugim to-le: „Vzvišenost! (Crispi.) Mej društvu, ki so navstala zadnja leta v naši državi, ste tudi dve z imeni in naslovi, ki so javno žaljenje državnih osnovnih zakonov. Ti društvi se imenujeta: „Pietro Barsanti“ in „Guglielmo Oberdank“. Imeni sami kažeti, kak smoter imati napominani društvi. „Barsantijevo društvo“ je bila razpustila vlada že 1878. leta zaradi njegovega protipostavnega delovanja; toda ta razpust ni imel popolnega vspeha; kmalu namreč so se začela snovati zopet tu pa tam društva z zgoraj imenovanim naslovom ter so nadaljevala svoja protipostavna delovanja. Društvo „Oberdank“ je bilo osnovano 1883. leta. Namen tega društva je pred vsem: kaljenje naših prijateljskih razmer s sosednimi državami. V to svrhu je rabilo društvo sredstva, ki so s postavnega stališča naravnost zločini.“ — Te besede je pisal zgoraj imenovani ravnatelj javnega varstva ministrskemu predsedniku Crispiju, ter mu svetoval, naj razpusti omenjeno društvo. Kakor znano, zgodilo se je tudi tako.

Anglija. Zadnje dni se je poročalo angleškimi listom iz Peterburga mej drugim tudi to-le: „Car je podal nepričakovane dokaze, da želi mejnarodni mir. Ker je uvidel, da je bolgarsko vprašanje važno za evropski mir, svetoval je, naj se sprejme „status quo“ ter se počne pogajanje z bolgarskimi državniki, da se osnuje „modus vivendi“, in sicer naj stori bolgarska vlada prvi korak za to. V tem oziru

je baje obljubil Stambulov Rusiji, da jej hoče ugoditi. Tudi je opomnil car, da hoče pozvati svoje čete od zapadnih mej, če jih Nemčija prej pozove. Avstrija naj si osvoji Bosno in Ercegovino, dočim bode smela Rusija zatirati radikalno gibanje v Srbiji. Bržkone se kmalu snideta ruski car in avstrijski cesar.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, 26. avgusta.*) V številki 188. „Slov. Naroda“ odgovarja neki Viktor Bolaffio, vinski trgovec v Ljubljani, na naš dopis v štev. 183. Nam osobno čisto nepoznati gosp. Bolaffio pravi, da je dotični dopis pod naslovom „židovsko vino“ naperjen proti njegovi osebi, da je dopisnik infamen obrekovalec in brezdvomno kak vinski trgovec, kateri je iz zgolj kruhoborstva in škodoželjnosti spisal dotični dopis, skril pa se pod krinko anonimnosti. Dalje gosp. Bolaffio hvali svoja vina kot pristna, naposled pa dopisniku žuga s sodiščem, ako bi se dopisi ponavljali.

V dolžnost si štejemo na ta neosnovani napad odgovoriti, da se ne bode mislilo, da se je gosp. Bolaffiju kaka krivica zgodila in da se mi bojimo njegovega pretenja s sodiščem.

Najprvo moramo konstatovati, da v dopisu z dne 7. avgusta t. l. ime g. Bolaffija niti imenovano ni, in da njegova vinska trgovina tudi ni tako označena, da bi mogel sigurno sklepati, da je dotični dopis proti njemu naperjen. V dopisu govorilo se je o kupčiji z „židovskim vinom“ sploh in se je le približno omenjalo nekega židovskega trgovca, kateri poleg dobrega vina prodaje ponarejeno mešanico. Imena nismo imenovali nobenega, za štilizacijo in obliko dopisa pa nismo g. Bolaffiju odgovorni. Mi sploh nismo poznali njegovega veroizpovedanja. Zakaj se gosp. Bolaffio torej oglašja na tak splošen dopis? Kdo ga je pozval na odgovor? Nihče!

Ali ni on v svojem „Poslanem“ prostovoljno imenoval svoje ime in nekako potrdil resnico našega dopisa po prislovi: „Ako psu na rep stopiš, pa zacvili.“ V Ljubljani, v Šiški in celó v Kolizeji je precejšnje število vinskih trgovcev, a niti eden razven gosp. Bolaffija se po našem dopisu razžaljenega ni čutil, in to čisto naravno.

Konstatujemo nadalje, da dopisnik „Slovenca“ ni nikak vinski trgovec, kar nam naj slavno vredništvo v pomirjenje g. Bolaffija blagovoli potrditi**), da torej ni pisal dopisa iz kruhoborstva in škodoželjnosti. Dopisnik kritikoval je sleparsko trgovino z „židovskim vinom“ le iz pravicoljubja in da pouči in obvaruje nevedno ljudstvo škode na zdravji in premoženji.

Časnikarski dopisniki pa nimajo navade dopise podpisovati, in to iz različnih razlogov. Naj se opisuje še tako gola istina, vendar dopisnik ne želi, da bi se izvedelo njegovo ime. Torej uam gosp. Bolaffio ne more očitati, da smo se skrili pod krinko anonimnosti. Slobodno mu je nastopiti pravno pot, ako se čuti okrivčenega. Pred sodiščem zvedel bode dopisnikovo ime, zvedel pa tudi objektivno kemično analizo „pristnega“ vina.

Naposled pa gosp. Bolaffiju priporočamo, da ne meče z razžaljivimi izrazi „infamno obrekovanje“ okrog, česar niti ne razume. Da omenjeno „Poslano“ ni delo njegovega duha, o tem smo prepričani. Pa tudi sestavljač tega proizvoda naj se pri strokovnjakih pouči o pomenu izraza „obrekovanje“, predno ga rabi.*)

Otročjega žuganja, da bode gosp. Bolaffio proti dopisniku „Slovenca“ klical sodišče na pomoč, ne bojimo se kar nič. Ako nam more dokazati, da je dopis z dne 7. avgusta t. l. proti njemu naperjen in da se mu je krivica pripetila, zakaj nas ni šel tožit marveč le javka, kakor bi mu kedo stopil na kurje oko. Nepozvan se je oglasil in se blamiral brez naše krivde. Ako pa hoče doživeti še večjo blamažo, kliče naj nas pred sodni stol, a pazi naj, da se mu v istini vrag ne prikaže, katerega sedaj brez vsake potrebe na steno riše.

Pretenje njegovo nas ne bode zadrževalo, da bi se ne potegovali i še nadalje za pravico in ne odkrivali sleparij s ponarejanjem živil, bodisi ponarejalec domačin ali tujec, kristijan ali žid.

*) Po naključju zaostalo.

**) Potrdimo.

*) Plačilo bilo je vredno boljšega dela.

Vred.

Op. vred.

A. S.

(Dalje v prilogi.)

prosi! Delaveca sta oba oženjena, imata otroke, ženi, a vzlic temu še na misel ni prišel komu dom in rodbina.

In kakor sta mislila ona dva, istotako mislijo premnogi. Radi bi si lehkim načinom pridobili premoženje, toda kako bi to uživali, dobro ali slabo, to ti je pojasnil pogovor obeh kôsccev. Radi tega, prijatelj, imaš li mnogo imetja, uživaj ga razumno v svoj in svojega bližnjega blagor, in če imaš malo in nisi zadovoljen s tem, kar imaš, spomni se, da imajo drugi še manj nego ti in zavidajo tebe; ne zabi torej, čem večje imetje, tem večja skrb, in manjše imetje tudi manjša skrb.

Poletna noč; oj tiha noč! Stojiš in zreš proti nebu k nebrojnim nebeškim lučicam; lehno dihaš in prosto, kakor bi bil, vsaj v tem trenutji, naj-srečnejši človek na svetu. Duša tvoja, kakor bi bila oproščena telesne svoje shrambe, poletava tja, odkoder ona pohaja, poletuje k nebu. O, da bi jednoč, ko se nam nagne dan, duše vseh poletele tja.

Tiho je krog mene, tiho po nepopisni dnevni vročini v tej poletni noči, a vendar čaješ nekaj diven zvôk, kakor bi krog tvojega lica šumela nevidna perót; kakor bi v daljini, v nedosežni, ne-

prozorni višini pela kaka struna in pri tebi umiral tajnopolni njen zvôk; človeku se zdí, da v daljini kdo vzdíha globoko in zopet, kakor bi nekdo polagoma dihal, sopesl v sladkem spanji.

Ali si že opažal, ljubi čitatelj, motril ali slišal ta divni, nepopisni in nedoumni zvôk v tihi, poletni noči? Je-li to topot perót angelja, ki vsipa na trudno zemljo spanje ali je to zgubljeni, z neba k nam dospeli glas nepopisno krasne glasbe; ali je pa to vzdih, žalostni vzdih angelja, da je v taki tihi poletni noči marsikaka duša zgubljena časno in večno; ali je pa mirno oddihavanje prirode, ki tudi z ljudmi uživa nočno spanje, ponočni počitek?

Mesec jasno sveti in obseva pokrajino, in tudi drobne, svitle zvezdice, toda ko ta svit mine in utone, vzšlo bode žarnejše in toplejše solncece; za nočjo se vrsti dan in to traja že tisoče let. Radi tega tiha poletna:

Sveta noč izlivaj ti
Mir nebeški v srcé,
Potnik pokoj da dobi
In obriši mu solzé!

A. S.

Iz Loškega Potoka, 27. avgusta. Kar je bilo že naznanjeno, da bo preč. g. kanonik K. Klun obiskal na dan cerkvenega „žegnaja“ t. j. 24. avgusta našo duhovnijo Loški Potok, to se je zgodilo. Pomenljivo je to visoko obiskanje v trojnem obziru; zakaj prinesel nam je preč. gospod lepo krasno izdelano monštranco in v istem slogu izdelan kelih, obadva vredna 700 gld., katera je kupila tukajšnja dobrotnica, ki noče imenovana biti.

Na ta dan našega cerkvenega blagoslovjenja je preč. g. kanonik ob 10. uri daroval slovesno sv. mašo ter tudi osebno stopil na leco, da je naše ljudstvo jako razumljivo poučil o potrebi žive vere, ki se v delih kaže. Do srca so segale njegove besede in naši farmani so tolikanj bolj si jih zapomnili, ker so se hvaležno spominjali govornikovega strica ranjcega g. kanonika Franceta Kramarja, ki je bil tudi tukaj nekdanj župnik (od l. 1833 — 1843.) in je skrbel, da se je takrat zidal novi župni dvorec ter popravila cerkev, kateri je pozneje daroval nov križevi pot, prav lep in okusno napravljen.

Popoldne ob 3. uri pa so se zbrali možje v ogromnem številu, da jim preč. g. kanonik kot državni in deželni poslanec poroča o delovanju slovenskih poslancev na Dunaji in v Ljubljani.

Posebna pozornost je bila znati na obrazih poslušalcev, kar živo dokazuje, da se ljudstvo zanimava za delovanje in vspehe naših poslancev; tudi so taka poročila koristna, ker marsikatega vne-majo za narodno gorečnost. Slišali smo, kaj so nam naši poslanci zadobili v narodnem oziru, v gospodarskem itd. Sleherni zaveden Slovenec je vesel, da kateri višji gospod ljudi k narodni zavesti kliče. Da to poročilo končam, omenim samo še to, da so možje različne prošnje ali želje še naznanili v gospodarskem oziru, katere bodo naši poslanci gotovo toplo podpirali. Sedaj pa je naša dolžnost, da v prvi vrsti zahvalimo preč. g. kanonika za njegovo dobroto in obisk naše duhovnije. Enako zahvalimo vrlo neimenovano dobrotnico naše cerkve. Pohvalno pa se moremo izraziti o izdelovalcu nove monštranice in kelih, g. Leop. Tratnik-u iz Ljubljane. Delo je tako pravilno, da gotovo hvali delavca; pomenljivo je pa tudi, da bi monštranca enake velikosti samo galvanično pozlačena na Dunaji več stala, kakor naša monštranca, ki je vsa v ognju pozlačena, kar ima več trajnosti. Veščaki, kateri so to delo videli, so se pohvalno izrazili o cerkvenem slogu in poštenem delu: zatorej moremo g. Leop. Tratnika priporočati preč. cerkvenim predstojnikom, da brez skrbi cerkvene posode pri njem morejo naročiti.

Iz Vipave, 29. avgusta 1890. V zadnjem času postale so dijaške veselice na Slovenskem jako navadne. Pri teh prilikah slavilo se je naše dijaštvo kot steber našega bodočega narodovega napredka, kot voditelji naroda na vseh potih itd. Te besede so jako lepe in vabljive, da-li so istinite in da-si so naši dijaki v istini takšni, kakor se proslavljajo o prilikah dijaških veselice, jako dvomim. Smelo trdim, da se mladenič, kateri vstopi v gimnazijo vzgojen v krščanskem duhu, moralno popolnoma pokvari, ako ne že na gimnaziji, tedaj gotovo na vseučilišču. Dokaz temu par dogodbic iz našega tukajšnjega življenja.

Neciga dne proti mraku (a od tega ni še preteklo mesec dni) sedelo je v neki tukajšnji odlični gostilni pri kupci vina društvo omikanih mladenčev. Kmalu zadoni zvon oznanjajoč „Zdrava Marijo!“ Pri tej priliki razkrije se neki gospod in začne glasno moliti. Molili so v društvu samo dva ali trije gospodje, drugi so se pa — posmehovali. Poln svete jeze vstane na to sin tukajšnjega deželnega poslanca g. J. L. ter biča nesramno vedenje mej molitvijo. Nekateri teh zlikovcev pripoznali in obžalovali so svojo napako, samo dva gospoda (?), katera sta nedavno zapustila šolske klopi, vstaneta in odločno nasprotujeta opravičenim besedam gosp. J. L. Da, jeden teh junakov kričal je ves lut, da ni lepó, da se v gostilni moli itd. Lepi bodo ti voditelji naroda!

Druga dogodba vršila se je nedavno. Naši trije junaki, koji so radi svojega prevzetnega vedenja tukaj sploh prezirani, podáli so se nedavno v bližnjo vas Planino z namenom, da bodo enkrat „akademično“ popivali. Bilo je neko nedeljo. Pri tej priliki prašal jih je nekdo, ali gredó k sv. maši. A neki junak, kateri bi Boga moral pomoči prositi radi svoje revščine, odgovoril je prevzetno: „A, kdo bode f. . . poslušal?“ Torej najstarejši g. duhov-

nik naše škofije je pri tem duševnem revežu nič-vreden? Poslušati g. župnika ne smejo naši junaki, a komaj so čakali, da se je končala sv. maša, šli so k gosp. župniku na kupico vina. Radi take brez-sramnosti tudi kazni božja ni izostala. Precéj vinjeni zapustili so farovž ter takoj pokazali, kdo so. Zagledali so naši junaki na vogalih pribite listke, s katerimi se je presvetli cesar zahvalil narodom za čestitke prilično poroke nadvojvodinje Valerije. Jeden teh junakov začne se prepirati z napisom, ter pretrga listek s palico, potem z roko itd. Vsa stvar je že pri tukajšnjem sodišču, — junaki pa premišlujejo, „kdo so“.

Taki so naši junaki! Potem pa pravijo, da ni potrebno katoliško vseučilišče. To Vam bodo voditelji, a posebno vzgojitelji naših potomcev. Dalo bi se še več o njih pisati, ali za danes zadostuje. Da so najodličnejše in za narod najbolj vnete obitelji, — častito duhovščino in drugo vipavsko gospódo — blatili v „Brusu“, to jim odpustimo, ker revéki ne vedó, kaj delajo. Prejeli so svojo zahvalo s tem, da jih v Vipavi nikdo več ne pogleda ter da nimajo pristopa v nobeno pošteno društvo!

Iz Prage, dne 27. avgusta. (Sprava od Nemcev odvisna. — Kje se šolajo sinovi češkega plemstva. — Razno.) Češko vprašanje se že tako pretresava po vseh listih, da človek nerad že orebira novine, piscoče o spravi.

Razširja se tudi vest, da se grof Taaffe pred zasедanjem češkega deželnega zbora pripelje sém na posvetovanje s poverjeniki obeh strank. Dalje javlja glasilo moravskega poslanca g. Fanderlika, „Slovácke Noviny“, da se že dlje časa vrše med nemško-moravskimi voditelji in vladnimi krogi pogajanja, koja bi imela za posledico znosnejše odnošaje med Čehi in Nemci na Moravskem. Skoro neverojetno, da bi Nemci na Moravskem, kjer se jim tako dobro vlada, hoteli popustiti svojo hegemonijo.

Kako dunajski vladni krogi in oficijozni listi mislijo o naših razmerah, človek pač malo izvé iz slednjih; treba časih vzeti v roke inozemske časopise, v koje naši oficijozni polagajo svoj razum. To zlasti velja o listu „Münchener Allg. Ztg.“, v katerem včasih praški oficijozus tolmači svoje mišljenje. V zadnjem svojem dopisu piše, da „gori, v višjih krogih“ gledé na češki uradni jezik in revizijo spravnih predlog — prevladajo simpatije! „Ni možno trditi, — da bi zahtevala vladna korist, naj se češčina izloči iz notranje službe, ker poljski in laški jezik sta pri širjih in važnejših oblastvih notranji službeni jezik, in v drugi polovici države naše sta tudi madjarščina in hrvaščina službeni jezik. Vspeh celega poravnania zavisen je torej od dobre volje — Nemcev.“

Tako praški oficijozus. Dopis obseza dosti poučljivega za Čeha in Nemce, ki so zdaj v istini gospodje — položaja. Toda dosedanje njihovo oblastno postopanje, spominjajoč na tajopolnega Snyloka, ne more dosti pripomoči k srečni rešitvi dunajskih dogovorov.

Vsled letnih poročil nemških srednjih šol v Pragi brojijo te štiri górenje gimnazije, tri višje realke in nižja gimnazija (na Smihovem) koncem minolega šolskega leta 2500 dijakov in sicer 423 Čehov, 1051 Nemcev, 996 židov in 30 dijakov druge narodnosti, in stane jeden nemški dijak na teh zavodih na leto 96 gld. 32 kr., torej več, nego visokošolec na — češkem vseučilišču. Temu nasproti je v Pragi samo sedem državnih čeških srednjih šol, in sicer štiri górenje gimnazije, spodnja gimnazija na Smihovem, realka v Pragi in v Korlinu. Teh sedem zavodov je obiskovalo leta 1890 vkupe 3070 dijakov, torej 570 več, nego osem državnih nemških. Čehov je bilo 3020, Nemcev 7 in 43 židov. Država tedaj za 3905 čeških dijakov vzdržuje povsem sedem zavodov, napolnili pa bi jih tudi najst. Tako torej izgleda to tlačenje Nemcev, kar se tiče šolstva. V Pragi država vzdržuje za 1058 nemških dijakov osem in za 3905 čeških dijakov — povsem sedem zavodov!

Kje pa se učé, — vprašal bode kdo radovedno, — sinovi rodoljubnega češkega plemstva? Evo! Na nemški gimnaziji na Přikopech, kjer je bilo letos med 548 dijaki 299 (!) židov, učí se razven drugih tudi Jaroslav princ Lobkovic, Miroslav in Fran, oba prince Lobkovičeva. Na staromeški gimnaziji, kjer se je šolalo med 288 dijaki 181 židov, učí se Fr. Pisecký vitez s Kranichsfelda in Emil Kalina ba-

ron Urbanov. Na malostranski nemški gimnaziji študujejo Pavel grof Černin, Zdeněk grof Seboš-born, Fr. grof Černin, Konst. vitez Nádherný, Jos. grof Nostic, Mirosl. grof Černin, Mirosl. baron Tůnkl, Jurij grof Waldstein, Oton grof Černin, Otokar grof Černin, vitez Mirosl. Jenik Zásadský in drugi.

Komentar bil bi tu odveč! V prihodnjem šolskem letu otvori tu društvo „Minerva“ dekliško — srednjo šolo, koja je že od deželnega šolskega sveta dovoljena in od ministerstva potrjena. Ravnatelj tej ženski gimnaziji bode g. Fr. Prusík, profesor c. kr. akademične gimnazije. Mestni zastop bode pa priredil prostore.

Minole dni se je tu mudil kraljevograški kanonik čast gosp. Šrůtek radi izkopanja telesnih ostankov nekdanjega ljutomeriškega škofa in poznatega rodoljuba Jos. Fr. Hurdálka. Truplo bodo prepeljali v Náchod, zdaj pa počiva na grobišču v Košířích.

Letos bode postavljen nagrobni spomenik praškemu nadškofu Janu z Jenštýna v Rimu v starodavni cerkvi sv. Praksede, kjer je bilo truplo tretjega praškega nadškofa leta 1400 pokopano. Na prejšnjem spomeniku, na kojem je bil nadškof v nadživotni velikosti v pontifikalnem ornatu izklesan, bil je nastopni napis: „Tu počiva v Kristu velečast. duhovnik gosp. Jan, aleksandrijski patrijarh, prej tretji praški nadškof. Molite zanj. delajte pokoro! Prominol leta 1400 v mesecu juniju dne 17., za dóbe Bonifacija.“ — V zgodovinskem arhivu na Kapitoliju je njegov načrt. Načrte za nov spomenik sta izgotovila proslula umetelnika: Rafael Cattaneo (umrl leta 1889) in L. Seitz, nadzornik papeževe galerije. Prof. dr. Emler izraža v svojem spisu „Fontes rerum Bohem.“ I. 1873 — prepričanje, da bi bil Jan z Jenštýna gotovo proglašen za svetnika, da bi ne bile nastale husitske prekucije. V životopisu sv. Janeza Nepomuka, kojega je na svetlo izdal leta 1736 v Augsburgu neki Berghauer, stoji na str. 105. izjava dekana praškega metropolitnega kapitlja, Hilarija iz Ljutomerice, o Janu z Jenštýna, „da je v Rimu umrl in bil nazivljen blagoslavni.“

Dnevne novice.

(Višja slovenska dekliška šola v Ljubljani.)

Kakor smo sporočili, sklical je deželni odbor enketo, ki se je v četrtek posvetovala o ustanovitvi višje slovenske dekliške šole v Ljubljani. Pri enketi so bili poleg deželnega odbora zastopani deželni šolski svet, mestni odbor ljubljanski in mestni šolski svet. Enketa je nekda sklenila, da se ustanovi trirazredna dekliška meščanska šola, v katero se bodo vsprejemale deklice, ki so dovršile peti razred ljudske šole, oziroma naredile vsprejemni izpit. Stare morajo biti po 12 let. Šole bi bili v zvezi posebni tečaji za gospodinjstvo.

(Krajni šolski svet v Črnomlju) je vsled dveh dopisov v našem listu o tamošnjih šolskih razmerah imel dne 24. t. m. izredno sejo ter sklenil jednoglasno, da je naš dopisnik nasprotnik šole in učiteljstva, da imajo njegovi napadi zloben namen, ker krajni šolski svet sevé zaničuje iz globine srca, da je črnomaljska šola mojstersko delo, s katerim so zadovoljne vse občine, ki morajo plačati tisočake. Naposled rotí krajni šolski svet našega dopisnika, naj ima vendar spoštovanje do gosp. A. Jeršino-veca. — Jako naivni ste gospodje v krajnem šolskem svetu, ako mislite, da moramo mi objavljati, kar Vi sklenete, oz. roma kar Vam narekujeja g. Jeršinovec in g. Šetina. Mi s krajnim šolskim svetom v Črnomlju nimamo ničesa opraviti, in zato smo Vaš popravek z mirno vestjo vrgli v koš. Prepustili smo g. Jeršinovecu dovolj prostora, da se je zagovarjal. Izjavo svojo pošiljate deželnemu šolskemu svetu, mi je ne potrebujemo. In ker ste nam gospodje že dali besedo, moramo še nekaj dostaviti. Vi trdite, da je naš dopisnik nasprotnik šole in učiteljstva. Ta trditev je jalova. Enako sumničijo nas in naš list. Zakaj pa bi ne obrnili sulice in rekli: Moógi mlájši učitelji so nasprotniki duhovščine. In to istino Vam mi dokažemo lahko s fakti. Ko se je na pr. pred dvema letoma toliko pisalo in govorilo o verski šoli, dobivali smo iz učiteljskih krogov tako sramotilna pisma, da se nam je v resnici ohladila osebna navdušenost za take učitelje. In ti gospodje so bili kakor ptic noj; skri-vali so se za izmišljenimi imeni. Toda zasledili smo

vse do zadnjega, ne da bi izdali najmanjšo stvar, ker ne poznamo osvete. Pri volitvah so delovali gg. učitelji večinoma v nam nasprotnem smislu. Najjasneje ste to pokazali ravno v črnomaljskem okraju. Ali naj objemljemo take gospode, ki nas bijejo v obraz. Le preveč je farizejstva pri tem! Mi smo in ostanemo prijatelji šole in učiteljev, ki so možje, ne pa licemerci. Huda je ta beseda, ali enkrat moramo na dan, in če si nakoplremo sovraštvo. Tako smo te dni dobili z mnogih strani vprašanja, zakaj naš list ne poroča o učiteljskih konferencah, zborovanjih itd. Odličen gospod učitelj nas je osebno vprašal, zakaj nismo poročali o obnem zboru „Pedagoškega društva“ v Krškem? Ali morda mislite gospodje, da bomo mi pošiljali posebnega poročevalca k vsem konferencah in zborovanjem? Ali ne zna vsak g. učitelj pisati? Zakaj se pri zborovanjih ne dogovorite o dopisnikih za razne liste? Prazno in neutemeljeno je torej tolikokrat ponavljano sumničenje, da so slovenski duhovniki nasprotniki šole in učiteljev. Nasprotniki so le neznosni ošabnosti, katero kažejo nekateri pred svetom. „Pa so tudi mnogi duhovniki sitneži,“ pisal nam je pred tedni nekdo. Če pa sta dva, če so trije, če je deset sitnežev, ni treba obsoditi vsega stanú, kakor mi ne obsojamo učiteljskega stanú, če so med njimi nekateri nerodneži. Toliko v odgovor na črnomaljsko izjavo.

(Imenovanje.) Kranjski deželni odbor je imenoval g. drd. Rakeža za sekundarija na medicinskem in g. dr. Neubergerja za sekundarija na kirurškem oddelku deželne bolnišnice.

(Katol. tisk. društvu) je kot ustanovnik pristopil č. g. Mba Trček, kapelan pri sv. Petru v Ljubljani. Vivat sequens! — Misel, da si društvo sčasoma oskrbi svojo hišo, pozdravili so radostno gospodje zbrani v Ljubljani o priliki duhovnih vaj. Došla so že neka darila v ta namen; bodi darovalcem izrečena tu priserčna zahvale! Njihova imena objavimo pozneje.

(Č. g. Vil. Loinger.) družbe J., je v družbi č. g. Viktorja Kolba sinoči zapustil Ljubljano, kjer je skoraj dve leti deloval z vso gorečnostjo in lepim uspehom. Obema slavnima udoma družbe Jezusove je zagotovljen trajen spomin pri vseh, ki so imeli priliko poslušati njihove jako spodbudne in jedrate nauke in ogovore. Iskrena hvala njima od nas, obilno plačilo pri Bogu!

(Zopet petarde.) V sredo dopoldne od 10. uri razpočila se je petarda v tretjem nadstropju policijskega ravnateljstva pred sobo policijskega nadkomisarja Bušiča. Poškodovan ni nihče. Zledejec je ušel. Naravno! — V četrtek večer pa so nekda našli na hodniku južnega kolodvora v Trstu pred vhomom v policijsko sobo petardo, ki pa je imela že mrtvo zažigalnico.

(Štajerska deželna razstava.) V III. skupini „Pridelki čebelarstva“ zanima vsacega obiskovalca iz satovnic umeteljno sestavljeno delo, predstavljajoč cesarskega orla s cesarjevim geslom. To umetelno in trudapolno delo je izgotovil g. T. J. Dokoupil iz Spod. Dupelj pri Kranju.

(Grozni vihar) je minoli ponedeljek divjal tudi po Goriškem. Po vrh in na polju je naredil veliko škodo.

(V Škocijanski jami) so našli nov velik prostor z mnogimi kapniki. Širok utegne biti do 40, visok do 70 metrov.

Raznoterosti.

— Morski volk. Iz Reke se poroča 27. t. m.: Danes je prinesel parnik „Hrvat“ morskega volka, ki so ga vjeli pri Lukovem blizu Senja. Vzduž meri 5½ metra. V njegovem žrelu so našli ovco.

— Strašanski vihar v Ameriki. Kakor zagotavljajo najnovejša poročila, je porušil silen vihar v Wilkesbaru (Pensilvanija) do 500 poslopij. Trideset oseb je ubilo, deset pa telesno poškodovalo. Vihar je poškodoval cerkve in javna poslopja ter sploh mnogo škode povzročil. Imenovano mesto šteje do 30.000 ljudi. Sicer je pa ta naravna sila tudi drugod po Pensilvaniji povzročila ogromno škodo.

— Štetje ljudstva. Kakor zagotavljajo poročila, pripravljeno je že vse v ta namen. Delo bo izvrševalo 350 oseb pod nadzorstvom 30—40 kontrolorjev.

Telegrami.

Tolmin. 30. avgusta. Pri današnji dopolnilni volitvi je v drugo enoglasno izvoljen ljubljeneč narodov dr. Anton Gregorčič. Slava!

Celje. 30. avgusta. Osnovno slavnost „Celjskega Sokola“ namestništvo dovolilo. Udeležence, ki pridejo z rodbinami, naj se oglasijo najdalje do petega zaradi stanovanj.

Dunaj. 30. avgusta. Kakor poroča „Wiener Zeitung“, prepovedano je vsled ministerske naredbe prevažanje cunj, stare obleke, obnošenega perila, posteljne oprave iz Azije in Egipta.

Dunaj. 30. avgusta. Cesar je podaril pogorelcem v Tokaju 5000 gld.

Vöcklabruck. 30. avgusta. Cesar je jezdil ob 7¼ uri zjutraj z obilim vojaškim spremstvom proti Timelkamu k vajami. Celo noč je močno lilo.

Linc. 29. avgusta. Pri današnji ožji volitvi v deželni zbor je bil izvoljen nemško-narodni dr. Beurle s 727 proti 461 glasovom.

Budimpešta. 30. avgusta. V Mezökeresztu se je sesula goreča streha; 12 ljudi je zgorelo.

Ostende. 30. avgusta. Nadvojvodinja Štefaniya, hči nadvojvode Friderika, je umrla po noči.

Baku. 29. avgusta. S kamenenim oljem napolnjena ladija se je unela. Kapitan je zelo opečen, dva mornarja sta našla bržkone v plamenu smrt.

Vabilo na naročbo.

S 1. septembrom prične se nova naročba na

„SLOVENCA“,

h kateri najljubše vabi

opravništvo.

Cena naročnini razvidi se na glavni listi, a na naročnike, ki se oglašajo, pa ne določijo naročnine, se ne ozira.

Prošnja.

Mnogi p. n. naročniki so bili zadnji čas službeno premeščeni. Ker se ne more tukaj paziti na to, kam je kedo premeščen, osobito ne vedeti, kedaj je dotični novo službo nastopil, prosimo najljubše, da nam vsakdo vselej svojo spremenmo točno naznaniti, oziroma povedati blagovoli dan preselitve in kraj, da se delo pri administraciji ne oteži in pri razpošiljanju ne nastopijo neredi.

Opravništvo „Slovenca“ in „Domoljuba“.

Umrli so:

26. avgusta. Jožef Križnar, kajzar, 66 let, Kravja dolina 11, marasmus senilis.

27. avgusta. Frančiška Zafran, strugarjeva hči, 7 let, sv. Jakoba trg 7, božjast.

V bolnišnici:

26. avgusta. Valentin Koderman, dninar, 40 let, ulcus ventriculi.

27. avgusta. Cecilija Höferl, gostija, 42 let, phtysis pulm.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Vetar	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
29	7. u. jut.	735.2	14.9	sl. svzh.	jasno	8.00 dež
	2. u. pop.	733.6	26.7	sl. zap.	del. oblak.	
	9. u. zveč.	732.3	19.2	"	oblačno	
Srednja temperatura				20.3°, za 2.9° nad normalom		

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)
30. avgusta.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	88 gld. 05 kr.
Srebrna " 5½ " 100 " " 16% "	89 " 75 "
5% avstr. zlata renta, davka prosta	106 " 75 "
Papirna renta, davka prosta	101 " 25 "
Akcije avstr.-ogerske banke	986 " — "
Kreditne akcije	308 " 25 "
London	112 " 30 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleond.	8 " 95 "
Cesarski cekini	5 " 35 "
Nemške marke	55 " — "

Dva dijaka

z vso postrežbo vsprejmeta se na hrano v Ljubljani, Frančiškanske ulice 6, dvorišče, I. nadstropje, na levo.

(3—1)

Najnižje cene. Največji izbor.

Skrbno izdelovanje

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch,
tovarna dežnikov,
Ljubljana, Mestni trg 15.

Posebni vlak v LESCE-BLED

Otoče-Brezje

z dokaj znižano ceno

odide iz LJUBLJANE povodom Marijinega praznika
v ponedeljek, dne 8. septembra t. l.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. ob 6:45 zjutraj. || Odhod iz Lesca ob 8— zvečer.
Dohod v Lesce 8:30 dop. || Dohod v Ljubljano 9:45

Vožnja cena za tje in nazaj z odpravo vred za III. razred 80 kr.

Slovesna sv. maša v cerkvi na otoku darovala se bo ob 10. uri dopoldne. Da se morejo vsi potrebne priprave pravočasno, prosimo se uljudno, da bi vdeleženci blagovoli prej ko mogoče preskrbeti se z voznimi listki. Isti se dobivajo pri podpisnem krajnjem času do nedelje zvečer. Na dan odhoda novo dohajajočim se vsprejem ne more zagotoviti. — V mnogobrojno vdeležbo uljudno vabi

JOSIP PAVLIN,

pisarna za potovanje v Ljubljani, Marijin trg št. 1.

Vožni listki dobé se tudi v Ljubljani pri g. Fani v špitalskih ulicah, g. Podrekarju na sv. Jakoba trgu in tudi v hotelih.

Važno za zdrave in bolne!



Najboljše in priporočljivo sredstvo proti glavobolu, boleznim v želodcu, v prsih, na pljučih, obistih, jetrah, dalje proti protinu in proti živčnim boleznim, proti kašlju, hripavosti, vspešno za otroke, dojenčke, prebolele, za ženske pred in po otročji postelji, bledične, krvirne sploh slabotne osebe je

Trnkoczyjeva

hmelova sladna kava,

katera je najbolje dijeteljno okrepčujoče in tečno sredstvo, od mnogih zdravnikov kot »izvrstno« priporočeno.

Zametek ¼ kilo teže velja 30 kr. Najceneje se kupi v zavojih po 4 kile, v katerih so 4 zametki. Dobiva se pri izdelovalcu

Ubald pl. Trnkoczy-ju, lekarju v Ljubljani,

dalje v glavnih zalogah lekarjev na Dunaji: V. pl. Trnkoczy-ju, 5. okraj, Hundstürmerstrasse št. 113; dr. Otto pl. Trnkoczy-ju, 3. okraj, Radeckijev trg št. 17; Jul. pl. Trnkoczy-ju, 8. okraj, Josefstädterstrasse št. 30; v Gradcu (Stajarsko): Vendelin pl. Trnkoczy-ju, lekarju; dalje pri vseh lekarjih, trgovcih, droguistih itd., pristne le v zametkih, ki imajo zgorajšnjo oblastveno vknjiženo znamko.

Razprodajalcem dovolim znatni popust.

(5)

C. kr. priv.  zavarovalnica

ASSICURAZIONI GENERALI

(Občno zavarovalno društvo v Trstu.)
(Ustanovljeno l. 1831.)

Jamstveni sklad družbe gld. 40,758.238-42
Iz za ust. je plačala družba škod za . . . 227,371.631-43
Zavarovalno stanje v oddelku za-
varovanj življenja 31. dec. 1888 . . . 116,904.648-39
Premijski listi in premije, ki se
bodo v poznejših letih pobrale v
odd. zavarovanja zoper požar . . . 23,544.053-22

Družba zavaruje:

1. na človeško življenje v vseh mogočih sestavah.
2. Zoper škode po požaru na cerkvena, graščinska in kmetijska posestva, stanovanja in gospodarska poslopja in njihovo vsebino, raznovrstno blago, žetve, les in oglje na prostem, kakor tudi zoper škode vsled podiranja in spravljavanja, vsled strele, plinovega razpoka in onega pri parnih kotlih.
- Občinam, cerkvam, samostanom, pobožnim ustanovam in graščinam dovoljuje Assicurazioni Generali 20% odpust normalne premije.
3. Zoper škode vsled prevažanja na blago, pridelke, ladije in druga prevaževalna sredstva med prevažanjem na morju, rekah, prekopih, jezerih in po suhem s poštnimi vrednostnimi pošiljkami vred.
4. Zoper škode vsled razbitja zrcalnih oken in ogledal.
5. Zoper telesne nezgode na račun prve splošne zavarovalne družbe zoper nezgode na Dunaji.
6. Zoper škode po toči na poljske pridelke na račun »Ogerske zavarovalne družbe po toči in protizavarovalne delniške družbe v Budapešti«.

Pri zavarovalni stroki na življenje jamčijo zavarovalni pogoji zavarovancu razven drugih prednostij:

veljavnost police v slučaju samoumora, dvojeza itd. po petletnem obdobju;
nezastavljene police ne morejo ugasniti po triletnem obdobju;

pravica do obnove (tekem 3 mesecev) police, ki so ugasnile zaradi neplačevanja zavarovalnin, popolnoma neodvisno od zdravja še živečega zavarovanca; omejitev ničnostih razlogov za slučaj nameravane in dokazane goljufije;

brezplačno razširjenje zavarovalne veljavnosti do zneska 15.000 gld. za slučaj, ko bi bil zavarovanec poklican k črni vojski, in sicer po enoletnem obdobju; zavarovanje ne preneha med vojskim službovanjem za zavarovance, ki so člani stalne vojne ali domobranstva, ter se v tem slučaju priračunavajo najnižje dopolnilne premije.

Nevojniki na suhem (uračniki vojaške pošte in brzojava, vojaški zdravniki, vojaški živinozdravniki, vojaški lekarnarji, vojaški duhovniki, računski in intendantni uradniki) ali vojniki na suhem od feldveblja navzdol ne plačajo dopolnilnih premij, za vojskino zavarovanje do zneska 3.500 gld., ako je polica že tri leta veljavna.

Zavarovalni oddelek na življenje je popolnoma samostojen. Ima lastno premoženje in je od drugih strok tako ločen in neodvisen, da tudi slučajna zguba pri zavarovanju zoper požar ali škode pri prevažanju ne more vplivati na to stroko.

Družba jamči za olajšave, ki se strinjajo z zdravim trgovskim poslovanjem, tako pri odmerjanju zavarovalnin, kakor tudi pri likvidaciji škod, katere vedno točno izplačuje. (19)

Glavni zastop v Ljubljani:

C. Tagliapietra,
Gradišče št. 4.

Naznanilo in priporočilo.

Podpisani naznanja p. n. svojim naročnikom, da se je preselil iz Kolodvorskih ulic št. 10

na sv. Petra predmestje št. 4,

in se priporoča za obilne naročbe po najnižji ceni gospodom, gospem in gg. dohovnikom.

Odličnim spoštovanjem

(4-4)

Avzug Maté, čevljar.

Učenec

se vsprejme takoj v neko prodajalnico mešanega blaga na deželi. Deček do 13 let star, biti mora zdrav in krepak, sin poštenih in katoliških starišev, kateri je zvršil kak gimnazijalni ali vsaj 5. razred ljudske šole, z dobrimi spričevali, posebno v zadržanji. (3-1)

Natančneje se izve pri opravištvu lista.

Andr. Druškovič

trgovina z železnino na mestnem trgu 10,
priporoča po zelo nizki ceni

okove za okna in vrata, storje
za štokadoranje, samokolnice,
traverze in stare železniške šine
za oboke, znano najboljši kam-
niški Portland- in Roman-ce-
ment, sklejni papir (Dachpappe)
in asfalt za tlak, kakor tudi

lepo in močno narejena

štedilna ognjišča

in njih posamezne dele.

Vodnjake za zabljati v zemljo, s ka-
terimi je mogoče v malih urah in
majhnimi stroški na pravem mestu do
vode priti; ravno tako se tudi dobivajo
vsi deli za izkopane vodnjake, železne
cevi in železoliti gornji stojali, kakor tudi za lesene cevi mesingaste

trombe in ventile in železna okova.

Za poljedelstvo:

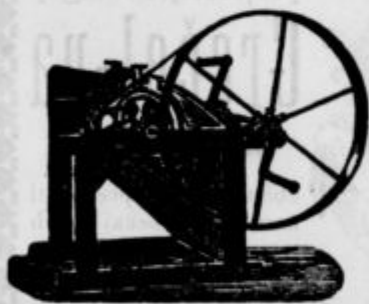
(36)

vsake vrste orodja, kakor: lepo in močno nasajeni plugi in plužna, železne in lesene
brane in zobove zanje, motike, lopate, rezovnice, krampe itd.

Tudi se dobiva zmirom sveži dovski mavec (Lengsfelder Gyps) za
gnojenje polja.



Vsi stroji za kmetijstvo in vinorejo!



Stiskalnice in mlini za olive,
vinske in sadne stiskalnice,
priprava za odstranjenje peronosper,
mlini za grozdje in sadje,
avtomatične stiskalnice za zeleno pičo

najnovjša
sestava
v raznih
velikostih.

Mlatilnice, čistilnice in vitala, stroji za
ropkanje turšice, sejalniki, orala itd. itd.
Sušilne priprave za sadje in sočivje.

Škoporeznice v največji izbiri prodaja izvrstno
izgotovljene in po tovarniških cenah

IG. HELLER, Dunaj, Praterstrasse 78.

Katalogi in vsako pojasnilo na zahtevanje gratis in franko.

Razprodajalcem najugodnejši pogoji.

(20-17)

Sposobni zastopniki se iščejo ter dobro plačajo.

Somenj

bo v torek, dne 9. septembra,
Podšentjurjem ob Savi.

Prodá se takoj

Hiša šte. 18

V Šent-Vidu nad Ljubljano

stoječa na prav lepem prostoru ob državni cesti, za
vsak obrt pripravna, z velikim vrtom in trav-
nikom. K tej hiši spadajo še: ena njiva, dve senožeti
in več gozdnih parcel. — Cena in podrobnosti poizvedó
se pri lastniku **M. Novaku** v Kamniku. (3-3)

OLJNATE BARVE

kositarških pušicah po pol in jeden kilo
priporoča najceneje

ADOLF HAUPTMANN,

tovarna oljnatih barv, laka in firneža

(83)

semeniško poslopje 6 LJUBLJANA semeniško poslopje 6.

Vlak z znižano ceno v Trbiž in na sv. Višarje

odide iz LJUBLJANE (južni kolodvor)

v soboto dne 6. septembra 1890.

Vožnje cene znižane so tako, kot prej še nikoli.

Cena za vožnjo tje in nazaj in za odpravo v III. razredu iz:

Ljubljane juž. kol. 9 uri 15 m. dop. gl. 1.45	Sv. Jošta 10 uri 18 m. dop. gl. 1.—
Ljubljane drž. kol. 9 » 20 » » 1.45	Podnarta 10 » 33 » » —.85
Vižmarjev 9 » 30 » » 1.20	Otoč 10 » 39 » » —.85
Medvod 9 » 42 » » 1.20	Radovljice 10 » 53 » » —.85
Škofjeloke 9 » 56 » » 1.20	Lesce 11 » 3 » » —.85
Kranja 10 » 13 » » 1.—	Dohod v Trbiž ob 12. uri 35 min. pop.

Za vdeležnike na sv. Višarje je pri dohodu v Trbiž takoj odkorakanje na goro, kjer bode slovesni sprejem, potem litanije. Zvečer in istotako v nedeljo zjutraj cerkvena opravila, ob 9. uri dopoldne slovesna velika sv. maša s pridigo, ob 1. uri popoldne pête litanije, na to slovesni sprejod s petjem in nagovorom ob odhodu.

Povratek iz Trbiža v nedeljo 7. septembra je ob 5. uri 30 minut, dohod v Ljubljano isti dan ob 9. uri 12 minut zvečer.

Vožnje karte preskrbē naj si spošt. vdeleženci pravočasno, dobijo se skrajni čas v Ljubljani do petka 5. septembra 7. ure zvečer, zunaj Ljubljane pa do četrta 4. septembra zvečer po zgoraj označenih cenah v pisarni za potovanje g. Josipa Pavlina v Ljubljani, Marijin trg šte. 1, kjer se tudi na vsa vprašanja odgovarja in dajo potrebna pojasnila.

Da se morejo potrebne priprave pravočasno in točno vršiti, naj si udeleženci vožnje karte prej ko prej preskrbē. — Na dan odhoda dohajajočim se vsprejem nikakor ne more zagotoviti.

Prihodnji in zadnji enaki letošnji vlak priredil se bode dne 4. oktobra t. l.

Ker je vožnja cena nenavadno nizka, kakor prej še nikdar ni bila, vabi v prav mnogobrojno udeležbo in se iste nadeja

(3—2)

Odbor za potovanje.

Vožnji listki dobivajo se za Ljubljano tudi v traških: pri g. Fani v Špitalskih ulicah, g. Podrekarji na sv. Jakoba trgu in pri g. Strnadu na dolenski mitnici.

Trgovina z železnino Albin-a C. Ahčin-a

v Ljubljani, Gledališke ulice šte. 8,

priporoča svojo bogato zalogo poljedelskega orodja, posebno plugov, lepo in močno izdelanih po najnižji ceni, plužnih delov, motik, lopat, ameriškanih gnojnih vil, prav lepo in lahko izdelanih, a poleg tega vendar trpežnih, zobov za brane, žag za na vodo, pil za žage, delov za vodnjake, mesingastih plošč za komate, potem rož, steselcev, ôs, zavornic za vozove, okov za vozé itd., šin za kolesa, podkev, cokel, konjskih žabljev, slokih žag, kôs, srpov, slamoreznih kôs, klepalnega orodja, sekir, cepinov, železnih grabelj.

(28—15)

Staro železo, mesing, baker, kositar, cink, svinec kupuje se vedno po najvišjih cenah.



Hišni telegraf
brez telefona
le gld. 4.50
in višje.

Posamezni deli
za napeljavo
strelovodov,
hišnih telegrafov
in
telefonov
so vedno na razpolago.
Za dobro, zanesljivo in točno
delo jamči, cena je kar mo-
goče nizka.

Josip Rebek,

(prej Karol Ahčin)

ključarski mojster,

13 Francovo nabrežje Ljubljana Francovo nabrežje 13.

priporoča svojo izborna zalogo lepo, natančno in trpežno izdelanih

štedilnih ognjišč

okov za okna in vrata; izdeluje tudi

železne ograje

v vsakovrstnih oblikah po poslanih vzorcih ali lastnem načrtu in sploh vsa ključarska dela po najnižji ceni.

Sprejema naročila iz mesta in z dežele ter je izvršuje točno, poceni in zanesljivo.

Posebno opozarja na svojo na Kranjskem največjo zalogo

elektrotehničnih proizvodov

katera omogočuje najzanesljivejšo vpeljavo telegrafov in hišnih telefonov v poljubni dolgoti. Slednja priporoča se posebej cenjenim gg. trgovcem in tovarnarjem v varstvo pred tatovi in svrhu hitrega poslovanja.

Prečast. duhovščini, veleposestnikom, tovarnarjem in sploh hišnim posestnikom se priporoča za napeljavo

strelovodov,

katera napeljuje na stolpe, dimnike in poslopja po najnovešem zanesljivem načinu; popravlja tudi že napeljene pohabljenе strelovode, katerih zanesljivost preizkuša z navlašč za to naročenim „elektrometrom“.

(20-4)

Med. univ.

DR. J. KOPRIWA

mestni fizik

(1)

ordinuje od 2.—3. ure popoldne v svojem stanovanji

Resljeva cesta št. 1, II. nadstr.

Premija na svetovni razstavi v Londonu 1862, Parizu 1867, Dunaji 1873, Parizu 1878.

Klavirji na obroke za na deželo

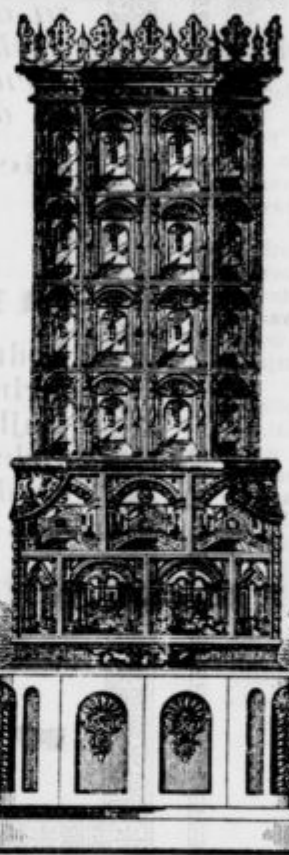
salonski krilasti klavir, pianine (52-28)



iz tovarne svetovno znane tvrdke (Gottfried Cramer) — Wilh. Mayer na Dunaji za 380 gld., 400 gld., 450 gld., 500 gld., 550 gld., 600 gld., 650 gld., pianine za 350 gld. do 600 gld. Klavirji družih tvrdk za 280 do 350 gld.

Izposojilo klavirjev za na deželo pod najugodnejšimi pogoji.

Prodajalnica in posojilnica klavirjev A. Thierfelder, Dunaj, VII., Burggasse 71.



Fran Jevnikar

Ljubljana

Tržaška cesta šte. 29

priporoča prečast. duhovščini in slavnemu občinstvu

lepo, ukusno in solidno izdelane salonske in navadne lončene, belo, rujavo, zeleno in slonokoščeno osteklene, ognju prot vne

peči

v najraznovrstnejših oblikah, kakor tudi vse v to stroko spadajoče izdelke po najnižjih cenah.

Cenitnike pošiljam na željo franco.

Zastopništvo

pri (40-23)

Vidic & Comp.

Slonove ulice.

Deželna lekarna Ludovika

v Ljubljani,

pri Mariji Pomagaj Grečel-na

Mestni trg 11,

priporoča se slavnemu duhovščini, ter navaja izkušeni in že z gozdravil in specialitet,



občinstvu in prečastiti nastopno le nekaj svojih tovim vspehom rabljenih in sicer.

Želodčne kapljice Marije Pomagaj. Te kapljice ozdravijo raznovrstne bolezni želodeca, da celo najtrdozratnejše, zlasti pomanjkanje slasti do jedi, tišanje v želodci, krč v želodci, motenje prebavljanja, koliko, zagnetenje vranice in jeter, žolčico in zlato žilo in sploh vse bolezni, ki izvirajo iz slabega želodeca ali pa slabega prebavljanja. — Cena steklenici 30 kr.

Ustna voda dr. Duflosa in Heiderjev zobni prašek ohranjujeta zobe in dlesno čisto, zdravo in ozdravita vsakovrstne zobne bolečine. — Cena večjeju flakonu 60 kr., škatljica zobnega praška 30 kr.

Univerzalni jedilni prašek je izvrstno sredstvo proti zlatej žili, slabemu želodcu, zgagi, pomanjkanju slasti do jedi in zabasanju — Cena škatljici z navodom za rabo 35 kr.

Cvet za luskine je najracionalnejše sredstvo za odstranjenje sitnih lusk in na glavi, ki so tolikrat vzrok plešam. — Cena steklenici z navodom rabe 80 kr.

Homeopatična zdravilna kava, izvrstno sredstvo proti boleznim srea in živcev. — 1 zavitek (1/4 kilo) 25 kr.

Zobna pasta, odontosmagma imenovana v porcelanastih škatljicah. Preskušena pasta za polturo in ohranjenje zob. — Škatljica 60 kr.

Zobne kapljice po dr. Hagerji, ukroté nakrat tudi najhušo zobno bolečino. — Steklenica velja 30 kr.

Zobne kapljice, odontin imenovane. — Steklenica velja 10 kr.

Zobne kapljice Litonove proti revmatičnim zobnim bolečinam. — Steklenica z navodom rabe velja 20 kr.

Razven navedenih zdravilnih sredstev dobijo se v deželni lekarni pri „Mariji Pomagaj“ raznovrstna medicinična mila, lepo dišeče pomade, lasna olja, razni pristni angleški in francoski parfumi. Pariški prašek za dame (bel in rudeč), poudre de riz, kadilni papir, kadilne svečice, potpourri itd., dr. Bochardevo aromatično zeljiščno milo in jako fino glicerinsko milo in glicerinsko vijolično milo. (1 komad 35 kr.)

Spoštovanjem

Ludv. Grečel, lekarnar.

(21)